

Türkiye Cumhuriyeti ile MERCOSUR Arasında Bir Serbest Ticaret Alanı Kurulmasına Yönelik Çerçeve Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/648)

Not: Tasarı, Başkanlıkça tali olarak Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonuna, esas olarak da Dışişleri Komisyonuna havale edilmiştir.

T.C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

24/9/2008

Sayı: B.02.0.KKG.0.10/101-1632/3949

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışişleri Bakanlığınca hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulunca 15/9/2008 tarihinde kararlaştırılan “Türkiye Cumhuriyeti ile MERCOSUR Arasında Bir Serbest Ticaret Alanı Kurulmasına Yönelik Çerçeve Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı” ile gerekçesi birlikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Recep Tayyip Erdoğan

Başbakan

GEREKÇE

Türkiye Cumhuriyeti ile Güney Amerika Ortak Pazarı (MERCOSUR) arasında 30 Haziran 2008 tarihinde Arjantin'in San Miguel de Tucuman şehrinde imzalanan Çerçeve Anlaşma, Dünya Ticaret Örgütü ile Gümrük Tarifeleri ve Ticaret Genel Anlaşması (1994) prensipleri doğrultusunda, bir serbest ticaret alanı oluşturulmasının müzakere edilmesi için gerekli çerçeve ve mekanizmaların sağlanması suretiyle taraflar arasındaki ilişkileri güçlendirmeyi öngören bir anlaşmadır.

Türkiye, Avrupa Birliği ile Gümrük Birliği'nin işleyişine ilişkin kuralları belirleyen 1/95 sayılı Ortaklık Konseyi Kararı'nın bir gereği olarak, dış ticaret politikasını AB'nin Ortak Ticaret Politikası ile uyumlaştırmaktadır.

Türkiye, Batı Avrupa bölgesinde başlayan ve zaman içerisinde Merkezi ve Doğu Avrupa ülkeleri ile Akdeniz ülkelerini de kapsayan ekonomik bütünleşme sürecine katılım yönündeki ilk adımını Avrupa Ekonomik Topluluğu ile yaptığı Ortaklık Anlaşması ile atmış, bunu EFTA Devletleri, İsrail, Romanya, Litvanya, Macaristan, Estonya, Çek Cumhuriyeti, Slovak Cumhuriyeti, Bulgaristan, Polonya, Slovenya ve Letonya ile yürürlüğe konulan serbest ticaret anlaşmaları izlemiştir. AB'nin 1 Mayıs 2004 tarihindeki genişlemesi çerçevesinde, ülkemizin serbest ticaret anlaşması akdetmiş olduğu 8 ülkenin tam üye olması nedeniyle, Çek Cumhuriyeti, Slovak Cumhuriyeti, Slovenya, Polonya, Macaristan, Estonya, Letonya, Litvanya ile akdedilmiş bulunan anlaşmalar yürürlükten kaldırılmıştır.

Akdeniz ülkeleri ile ekonomik bütünleşme süreci kapsamında Filistin Ulusal Yönetimi, Tunus, Fas, Suriye ve Mısır ile serbest ticaret anlaşmalarını imzalayarak yürürlüğe koymuş bulunmaktayız. Diğer taraftan, hem Türkiye için siyasi, kültürel ve ekonomik açılardan taşıdığı önem, hem de AB'nin Batı Balkan Ülkeleri'ne yönelik "İstikrar ve Ortaklık Süreci" politikasına uyum kapsamında ülkemiz, Balkan Ülkeleri ile ekonomik bütünleşme sürecini hızla sürdürmektedir. Bu çerçevede, ülkemiz ile Makedonya, Bosna-Hersek, Hırvatistan ve Arnavutluk arasında yürürlüğe girmiş serbest ticaret anlaşmaları bulunmaktadır.

Türkiye ile Arjantin, Brezilya, Paraguay ve Uruguay'ın üyesi olduğu MERCOSUR arasındaki tercihli ticarete yönelik ilişkiler ise "Latin Amerika Ülkeleri ile ilişkilerimizin Geliştirilmesi" stratejimiz ile AB'nin 1999 yılında MERCOSUR ile başlayan Bölgesel Ortaklık Anlaşması müzakereleri kapsamında yürütülmektedir.

"Türkiye Cumhuriyeti ile MERCOSUR Arasında Bir Serbest Ticaret Alanı Kurulmasına Yönelik Çerçeve Anlaşma"nın başlıca hedefi, ticaretin genişlemesinin teşvik edilmesi ve DTÖ kuralları ve disiplinlerine uygun olarak bir serbest ticaret alanı oluşturulmasının müzakere edilmesi için gerekli çerçeve ve mekanizmaların sağlanması suretiyle taraflar arasındaki ilişkileri güçlendirmektir. Bu kapsamda taraflar, karşılıklı tavizlerle geliştirilmiş pazara giriş yoluyla ikili ticaret akışını arttırmayı amaçlayan bir serbest ticaret alanı kurmaya yönelik olarak düzenli müzakereler gerçekleştirmeyi ve anılan amaca ulaşılmasını teminen, bir Müzakere Komitesi kurarak söz konusu müzakereler için kriterler belirlenmesini kararlaştırmışlardır.

Müzakere Komitesi, ikili ticaret ve üçüncü ülkeler ile ticaretin yanı sıra, kendi ticaret politikalarına ilişkin olarak her bir tarafın uyguladığı tarifeler ve pazara giriş konusunda bilgi değişimi; tarife ve tarife dışı önlemler, sağlık ve bitki sağlığı önlemleri, teknik standartlar ve düzenlemeler, menşe kuralları, korunma, anti-damping ve telafi edici önlemler; özel gümrük rejimleri ve anlaşmazlıkların halli; ticaretin kolaylaştırılmasına ilişkin olanlar da dahil olmak üzere, alınacak önlemlerin tanımlanması ve teklif edilmesi hususları üzerinde bir forum olarak hizmet vermeyi kabul etmiştir. Diğer taraftan, söz konusu Anlaşma ile taraflar, ticaret ve yatırım olanakları hakkında karşılıklı bilgi değişimini arttırmak amacıyla, seminerler, ticaret heyetleri, fuarlar, sergiler ve konferanslar gibi ticareti artırıcı faaliyetleri; bilgi değişimi, eğitim programları ve teknik heyetler vasıtasıyla, diğerlerinin yanı sıra, tarım ve sanayi alanlarında işbirliği projelerinin uygulanmasını amaçlayan ortak faaliyetlerin geliştirilmesi ile bitki ve hayvan sağlığı, standardizasyon, gıda güvenliği ile sağlık ve bitki sağlığı önlemleri alanlarında ilgili kurumları arasında daha yakın ilişkilerin teşviki amacıyla işbirliği yapmayı kabul etmişlerdir.

2007 yılında MERCOSUR ile olan ticaretimiz 2006 yılına göre % 35 artışla 1.933 milyon dolara ulaşmış olup, ihracatımız 304 milyon dolar, ithalatımız ise 1.629 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir. 2008 yılı Ocak-Mayıs dönemi verilerine göre ise, MERCOSUR ile olan ticaret hacmimiz, 2007 yılının aynı dönemine kıyasla % 42 oranında artarak 895,5 milyon dolar düzeyine yükselmiştir. Çerçeve Anlaşma'nın olumlu etkisiyle bu rakamın en kısa sürede arttırılması ve ikili ticaretimizin çeşitlendirilmesi hedeflenmektedir.

Dışışleri Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Dışışleri Komisyonu

Esas No.: 1/648

28 Mayıs 2009

Karar No.: 155

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışışleri Bakanlığı tarafından hazırlanarak Bakanlar Kurulunca 24/9/2008 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan ve Başkanlıkça 6/10/2008 tarihinde tali komisyon olarak Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonuna, esas komisyon olarak da Komisyonumuza havale edilen "Türkiye Cumhuriyeti ile MERCOSUR Arasında Bir Serbest Ticaret Alanı Kurulmasına Yönelik Çerçeve Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı" Komisyonumuzun 14/5/2009 tarihli 27 nci toplantısında Dışışleri Bakanlığı ile Dış Ticaret Müsteşarlığı temsilcilerinin de katılımlarıyla görüşülmüştür.

Tasarı ve gerekçesi incelendiğinde Anlaşma ile;

- Türkiye ve Güney Amerika Ortak Pazarı (MERCOSUR) arasında bir serbest ticaret alanının müzakeresi için gerekli mekanizmaların ve kriterlerin belirlenmesi,

- Akit taraflarca kurulacak Müzakere Komitesinin görevleri ve çalışma usulleri,

- Ticaret, tarım, sanayi, bitki ve hayvan sağlığı, gıda güvenliği gibi alanlarda taraflar arasındaki işbirliğini artırıcı faaliyetlerin teşvik edilmesi,

- Anlaşmanın yürürlüğe giriş tarihi ve geçerlilik süresi,

konularında düzenlemeler öngörülmüştür.

Komisyonumuzda Tasarının tümü üzerinde yapılan görüşmelerde;

- 30 Haziran 2008 tarihinde Arjantin'de imzalanan Anlaşmanın, MERCOSUR ile serbest ticaret alanı oluşturulması yolunda bir çerçeve belge mahiyetinde bulunduğu,

- Latin Amerika'ya açılım politikamız, bölgenin kapsadığı coğrafi alan, nüfus yoğunluğu ve ekonomik varlık bakımından, Anlaşmanın imzalanmış olmasının önemli bir adım olduğu,

ifade edilmiştir.

Tasarının tümü üzerindeki görüşmelerin ardından Tasarı ve gerekçesi Komisyonumuzca benimsenerek maddelerin görüşülmesine geçilmiştir.

Tasarının 1 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Tasarının 2 nci maddesinde yürürlük ve yürütme maddesi birlikte düzenlenmiş, ancak, günümüze kadar yapılan Meclis uygulamalarında yürürlük ve yürütme maddelerinin tek bir maddede düzenlenmesine rastlanmadığı için verilen önergelerin kabulüyle yürürlük maddesi 2 nci ve yürütme maddesi de 3 üncü madde olarak Komisyonumuzca kabul edilmiştir.

Tasarının tümü yapılan değişikliklerle oya sunulmuş ve Komisyonumuzca oybirliğiyle kabul edilmiştir.

Komisyon üyelerinden Tekirdağ Milletvekili Necip Taylan ve Hatay Milletvekili Fevzi Şanverdi'nin Komisyon raporu üzerine özel sözcüler olarak atanması Komisyon tarafından kabul edilmiştir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan	Başkanvekili	Sözcü
<i>H. Murat Mercan</i>	<i>Mehmet Ceylan</i>	<i>Suat Kınıklıoğlu</i>
Eskişehir	Karabük	Çankırı
Üye	Üye	Üye
<i>Ahmet Deniz Bölükbaşı</i>	<i>Metin Yılmaz</i>	<i>Onur Öymen</i>
Ankara	Bolu	Bursa
Üye	Üye	Üye
<i>Fevzi Şanverdi</i>	<i>Canan Kalsın</i>	<i>Mehmet Şahin</i>
Hatay	İstanbul	Malatya
(Bu Raporun Özel Sözcüsü)		
Üye	Üye	Üye
<i>Mehmet Çerçi</i>	<i>Gönül Bekin Şahkulubey</i>	<i>Metin Ergun</i>
Manisa	Mardin	Muğla
	Üye	
	<i>Necip Taylan</i>	
	Tekirdağ	
	(Bu Raporun Özel Sözcüsü)	

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ İLE MERCOSUR
ARASINDA BİR SERBEST TİCARET
ALANI KURULMASINA YÖNELİK ÇERÇEVE
ANLAŞMANIN ONAYLANMASININ UYGUN
BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TASARISI**

MADDE 1- (1) 30 Haziran 2008 tarihinde Arjantin'in San Miguel de Tucuman şehrinde imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti ile Güney Amerika Ortak Pazarı (MERCOSUR) Arasında Bir Serbest Ticaret Alanı Kurulmasına Yönelik Çerçeve Anlaşma"nın onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer ve hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

DİŞİŞLERİ KOMİSYONUNUN
KABUL ETTİĞİ METİN

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ İLE MERCOSUR
ARASINDA BİR SERBEST TİCARET
ALANI KURULMASINA YÖNELİK ÇERÇEVE
ANLAŞMANIN ONAYLANMASININ UYGUN
BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TASARISI**

MADDE 1- Tasarının 1 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Recep Tayyip Erdoğan

Başbakan

Devlet Bak. ve Başb. Yrd.

C. Çiçek

Devlet Bakanı

M. Aydın

Devlet Bakanı

N. Çubukçu

Adalet Bakanı

M. A. Şahin

Dışişleri Bakanı

A. Babacan

Bayındırlık ve İskân Bakanı

F. N. Özak

Tarım ve Köyşleri Bakanı

M. M. Eker

En. ve Tab. Kay. Bakanı

M. H. Güler

Devlet Bak. ve Başb. Yrd.

H. Yazıcı

Devlet Bakanı

M. Başesgioğlu

Devlet Bakanı

M. Şimşek

Millî Savunma Bakanı

M. V. Gönül

Maliye Bakanı

K. Unakıtan

Sağlık Bakanı

R. Akdağ

Çalışma ve Sos. Güv. Bakanı

F. Çelik

Kültür ve Turizm Bakanı

E. Günay

Devlet Bak. ve Başb. Yrd.

N. Ekren

Devlet Bakanı

K. Tüzmen

Devlet Bakanı

M. S. Yazıcıoğlu

İçişleri Bakanı

B. Atalay

Millî Eğitim Bakanı

H. Çelik

Ulaştırma Bakanı

B. Yıldırım

Sanayi ve Ticaret Bakanı

M. Z. Çağlayan

Çevre ve Orman Bakanı

V. Eroğlu

TÜRKİYE CUMHURİYETİ İLE MERCOSUR ARASINDA BİR SERBEST TİCARET ALANI KURULMASINA YÖNELİK ÇERÇEVE ANLAŞMA

Türkiye Cumhuriyeti ve MERCOSUR'a taraf Arjantin Cumhuriyeti, Brezilya Federal Cumhuriyeti, Paraguay Cumhuriyeti ve Uruguay Doğu Cumhuriyeti;

Bir Serbest Ticaret Alanı kurmak suretiyle karşılıklı ticaretin ve yatırımların gelişmesini teşvik etmek amacıyla açık, öngörülebilir ve kalıcı kurallar koyma arzusunu beyan ederek;

Dünya Ticaret Örgütü (DTÖ) kurallarına uygun olarak, uluslararası ticaret kurallarını daha fazla güçlendirme taahhütlerini tekrar teyit ederek;

Serbest Ticaret Anlaşmalarının dünya ticaretinin genişlemesine, daha fazla uluslararası istikrara ve özellikle iki tarafın halkları arasında daha yakın ilişkilerin gelişmesine katkıda bulunduğunu idrak ederek;

Ekonomik entegrasyon sürecinin sadece tedrici ve karşılıklı olarak ticaretin serbestleştirilmesini değil, aynı zamanda kapsamlı bir ekonomik işbirliği kurulmasını içerdiğini de dikkate alarak;

Aşağıdaki hususları kararlaştırmışlardır:

Madde 1

Bu Anlaşmanın amaçları doğrultusunda, "Akit.Taraflar", Türkiye Cumhuriyeti ve MERCOSUR'dur. "İmza Sahibi Taraflar" ise Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Arjantin Cumhuriyeti, Brezilya Federal Cumhuriyeti, Paraguay Cumhuriyeti ve Uruguay Doğu Cumhuriyeti Hükümetleri'dir.

Madde 2

Bu Çerçeve Anlaşmanın amacı, ticaretin genişlemesinin teşvik edilmesi ve DTÖ kuralları ve disiplinlerine uygun olarak bir Serbest Ticaret Alanı müzakere edilmesi için gerekli çerçeve ve mekanizmaların sağlanması suretiyle Akit Taraflar arasındaki ilişkileri güçlendirmektir.

Madde 3

Akit Taraflar, karşılıklı tavizlerle geliştirilmiş pazara giriş yoluyla ikili ticaret akışını arttırmayı amaçlayan bir Serbest Ticaret Alanı kurmaya yönelik olarak düzenli müzakereler gerçekleştirmeyi kararlaştırmışlardır.

Madde 4

1. Akit Taraflar, bir Müzakere Komitesi kurulmasını kabul etmişlerdir. Komitenin üyeleri Türkiye Cumhuriyeti adına T.C. Başbakanlık Dış Ticaret Müsteşarlığı veya onun temsilcileri; MERCOSUR adına Ortak Pazar Grubu veya onun temsilcileri olacaktır. Madde 2'de belirtilen amaçlara ulaşılmasını teminen, Müzakere Komitesi müzakereler için bir çalışma programı tesis edecektir.
2. Müzakere Komitesi, Akit Taraflar'ın mutabakata vardığı sıklıkta toplanacaktır.

Madde 5

Müzakere Komitesi aşağıda yer alan hususlar üzerinde bir forum olarak hizmet verecektir:

- a) İkili ticaret ve üçüncü ülkeler ile ticaretin yanısıra, kendi ticaret politikalarına ilişkin olarak her bir Akit Tarafın uyguladığı tarifeler hakkında bilgi değişimi;
- b) Diğer hususların yanısıra; pazara giriş, tarife ve tarife dışı önlemler, sağlık ve bitki sağlığı önlemleri, teknik standartlar ve düzenlemeler, menşekuralları, korunma, anti-damping ve telafi edici önlemler; özel gümrük rejimleri ve anlaşmazlıkların halli konularında bilgi değişimi;
- c) Madde 3'te belirtilen amaçlara ulaşılmasını teminen, ticaretin kolaylaştırılmasına ilişkin olanlar da dahil olmak üzere, önlemlerin tanımlanması ve teklif edilmesi;
- d) Madde 2'de belirtildiği üzere, Akit Taraflar arasında bir Serbest Ticaret Alanı kurulmasına yönelik müzakereler için kriterlerin belirlenmesi;
- e) Üzerinde mutabakata varılan kriterler temel alınmak üzere, Akit Taraflar arasında bir Serbest Ticaret Alanı kurulmasına yönelik bir Anlaşma'nın müzakere edilmesi;
- f) Akit Taraflarca belirlenen diğer görevleri yerine getirmek.

Madde 6

Ticaret ve yatırım olanakları hakkında karşılıklı bilgiyi arttırmak amacıyla, Akit Taraflar seminerler, ticaret heyetleri, fuarlar, sergiler ve konferanslar gibi ticareti arttırıcı faaliyetleri teşvik edeceklerdir.

Madde 7

Akit Taraflar, bilgi değişimi, eğitim programları ve teknik heyetler vasıtasıyla, diğerlerinin yanısıra, tarım ve sanayi alanlarında işbirliği projelerinin uygulanmasını amaçlayan ortak faaliyetlerin geliştirilmesini teşvik edeceklerdir.

Madde 8

Akit Taraflar, M¼zakere Komitesi tarafından karara bağlanacak hususlara ve D¼nya Ticaret Örg¼t¼'n¼n Hizmet Ticareti Genel Anlaşması (GATS)'na uygun olarak, kendi aralarında hizmetler ticaretinin genişlemesi ve çeşitlenmesini teşvik etmek amacıyla işbirliği yapacaklardır.

Madde 9

Akit Taraflar, bitki ve hayvan sağlığı, standardizasyon, gıda g¼venlięi ile sağlık ve bitki sağlığı önlemleri alanlarında ilgili kurumları arasında daha yakın ilişkilerin teşviki amacıyla işbirliği yapmayı kabul etmişlerdir.

Madde 10

1. Bu Anlaşma, Akit Tarafların, Anlaşmanın y¼r¼rl¼ęe girmesi için kendi yasal prosed¼rlerinin tamamlanmasına dair son yazılı bildirimini diplomatik kanallar vasıtasıyla ve yazılı olarak alındığı tarihten otuz g¼n sonra y¼r¼rl¼ęe girecektir.
2. Bu Anlaşma, ¼ yıllık bir s¼re için y¼r¼rl¼kte kalacaktır ve bu s¼re sonunda, Akit Taraflardan biri yazılı bildirim ve diplomatik kanallar vasıtasıyla Anlaşmanın yenilenmemesine karar vermediği takdirde, otomatik olarak uzatılmış addedilecektir. Bu kararın, ¼ yıllık d¼nemin sona ermesinden en az otuz g¼n önce alınması gerekmektedir. Fesih, bildirim tarihinden altı ay sonra y¼r¼rl¼ęe girecektir.

Madde 11

1. Madde 10.1'in amaçları bakımından, Paraguay Cumhuriyeti H¼k¼meti MERCOSUR adına Anlaşmanın Depoziteri olacaktır.
2. Madde 11.1'de verilen Depoziter g¼revlerinin yerine getirilmesi çerçevesinde, Paraguay Cumhuriyeti H¼k¼meti, bu Anlaşma'nın y¼r¼rl¼ęe girdiği tarihi, MERCOSUR'un diğer Üye Devletlerine bildirecektir.

Madde 12

Bu Anlaşma, Akit Tarafların karşılıklı rızası ile diplomatik kanallardan nota teatisi yoluyla değiştirilebilecektir.

2008 yılı Haziran ayının 30'uncu gününde, Arjantin Cumhuriyeti'nin San Miguel de Tucuman şehrinde, bütün metinler eşit derecede muteber olmak üzere, Türkçe, Portekizce, İspanyolca ve İngilizce dillerinde olmak üzere ikişer kopya olarak düzenlenmiştir. Bu Anlaşmanın yorumunda herhangi bir tereddüt veya farklılık hasıl olması durumunda, İngilizce metin esas alınacaktır.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ

ADINA

Hayri Hayret YALAV

Büyükelçi

ARJANTİN CUMHURİYETİ

ADINA

Jorge TAIANA

Dışişleri, Uluslararası Ticaret ve

Din İşleri Bakanı

BREZİLYA FEDERAL CUMHURİYETİ

ADINA

Celso AMORIM

Dışişleri Bakanı

PARAGUAY CUMHURİYETİ

ADINA

Rubén RAMÍREZ LEZCANO

Dışişleri Bakanı

URUGUAY DOĞU CUMHURİYETİ

ADINA

Gonzalo FERNÁNDEZ

Dışişleri Bakanı

